



Uchwała nr 12.13.06.2023
Senatu Uniwersytetu Pedagogicznego
im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
z 13 czerwca 2023

w sprawie: przyporządkowania kierunku studiów Historia – studia nauczycielskie – studia jednolite magisterskie, profil ogólnoakademicki, do dyscyplin naukowych i zatwierdzenia efektów uczenia się

Działając na podstawie art. 53 ust. 1 i 2 oraz art. 28 ust. 1 pkt. 13 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t. j. Dz. U. z 2023 poz. 742) oraz § 23 pkt. 23 Statutu Uczelni Senat Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie postanowił co następuje:

§ 1

Przyporządkowuje się kierunek studiów **Historia – studia nauczycielskie** (studia jednolite magisterskie, profil ogólnoakademicki) do dyscypliny naukowej – **Historia – 100%** oraz wskazuje ją jako dyscyplinę wiodącą.

§ 2

Opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku, o którym mowa w § 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały Senatu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Rektor
prof. dr hab. Piotr Borek

1. Nazwa kierunku **Historia – studia nauczycielskie** (studia jednolite magisterskie)
2. **Dziedziny i dyscypliny**, do których jest przyporządkowany kierunek:

	Zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U z 2022 r., poz. 2202)	
Dziedziny	Nauk humanistycznych	
Dyscyplina wiodąca	historia	100%

3. Sylwetka absolwenta

Absolwent posiada:

1. pogłębioną i wszechstronną wiedzę z zakresu historii Polski i świata od czasów najdawniejszych do współczesności, a także historii lokalnej, szczególnie w odniesieniu do Krakowa i Małopolski, którą potrafi wykorzystać w pracy zawodowej;
2. pogłębioną wiedzę i umiejętności potrzebne do prowadzenia samodzielnych badań z zakresu nauk pomocniczych historii i nauk pokrewnych, w szczególności humanistycznych, które może wykorzystać w pracy na rzecz lokalnej społeczności, a także prowadząc własną działalność gospodarczą;
3. pogłębione umiejętności w zakresie do krytyki, analizy i interpretacji źródeł, formułowania oraz rozwiązywania złożonych problemów badawczych, kierowania zespołem oraz upowszechniania wyników badań w zróżnicowanej formie i środowiskach;
4. umiejętności posługiwania się w pogłębionym stopniu językiem specjalistycznym historii w mowie i piśmie wraz ze znajomością różnych form wypowiedzi i pisarstwa historycznego;
5. pogłębioną i ugruntowaną wiedzę merytoryczną, w tym z zakresu pedagogiki, psychologii, dydaktyki ogólnej, dydaktyki: historii, historii i społeczeństwa oraz wiedzy o społeczeństwie umożliwiające nauczanie przedmiotów: historia, historia i teraźniejszość, wiedza o społeczeństwie w szkole podstawowej i szkole ponadpodstawowej;
6. pogłębione i ugruntowane umiejętności dotyczące planowania, organizacji, realizacji i ewaluacji zadań przewidzianych dla nauczyciela i wychowawcy we wszystkich typach szkół, instytucjach kultury i związanych z dziedzictwem ze względu na ich funkcje edukacyjne i popularyzujące wiedzę historyczną;
7. pogłębioną wiedzę oraz umiejętności pozwalające mu na pełnienie funkcji:
 - edukatora w pozaszkolnych instytucjach nauki, oświaty i kultury, a także organizacjach promujących wiedzę z zakresu historii;
 - popularyzatora wiedzy historycznej w środowisku lokalnym, w tym we współpracy z samorządem terytorialnym;
 - animatora działań związanych z promocją i ochroną dziedzictwa historycznego i kulturowego w ujęciu ogólnopolskim oraz regionalnym;
8. umiejętność posługiwania się współczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;
9. umiejętność posługiwania się językiem obcym nowożytnym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy;
10. świadomość ciągłego dokształcania się i rozwoju kulturalnego w procesie uczenia się przez całe życie.

4. Cel studiów

Przygotowanie do podjęcia pracy w:

- szkołach podstawowych i ponadpodstawowych jako nauczyciel historii, historii i teraźniejszości, wiedzy o społeczeństwie
- placówkach edukacyjnych i oświatowych,
- placówkach naukowych, zajmujących się różnymi aspektami badania dziejów,
- placówkach popularyzujących wiedzę historyczną,
- placówkach zajmujących się ochroną i promocją dziedzictwa kulturowego, w tym w archiwach, muzeach, skansenach, bibliotekach,
- instytucjach regionalnych (np. miejsca pamięci, centra i ośrodki kultury, fundacje, Lokalne Grupy Działania),
- organizacjach związanych z poszukiwaniami genealogicznymi,
- instytucjach związanych z aktywnością w przestrzeni społecznej i politycznej,
- stowarzyszeniach i instytucjach prowadzących działalność na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa.

5. Kierunkowe efekty uczenia się i ich odniesienie do efektów kształcenia dla obszaru/ów nauki:

Efekty uczenia się

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się zgodnych z Polską Ramą Kwalifikacji	
		Symbol charakterystyk uniwersalnych I stopnia ¹	Symbol charakterystyk II stopnia ²
WIEDZA (absolwent zna i rozumie)			
K_W01	w pogłębionym i uporządkowanym stopniu wiedzę z zakresu historii umożliwiającą specjalizację w wybranych obszarach badań historycznych oraz jej twórcze zastosowanie w działalności zawodowej	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
K_W02	w pogłębionym i rozszerzonym stopniu terminologię z zakresu historii w jej	P7U_W	P7S_WG

¹ Zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016, poz.64).

² Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r., poz. 2218).

	powiązaniu z naukami humanistycznymi i społecznymi		P7S_WK
K_W03	w pogłębionym stopniu związku i konteksty występujące w historii Polski i powszechnej, od czasów najdawniejszych do współczesności	P7U_W	P7S_WG
K_W04	w pogłębionym stopniu związku między zdarzeniami a procesami politycznymi, społecznymi, gospodarczymi i kulturowymi w danej epoce	P7U_W	P7S_WG
K_W05	charakterystyczne dla danej epoki wydarzenia, procesy, postaci mające wpływ na dzieje regionu, kraju, Europy i świata	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
K_W06	zaawansowane metody analizy, interpretacji i wykorzystania tekstów źródłowych, historiograficznych oraz innych nośników pamięci	P7U_W	P7S_WG
K_W07	w pogłębionym i uporządkowanym stopniu nauki pomocnicze historii niezbędne do badania i poznawania wydarzeń oraz procesów i zjawisk historycznych	P7U_W	P7S_WG
K_W08	metody oraz narzędzia charakterystyczne dla warsztatu badawczego historyka w powiązaniu z wybraną epoką historyczną	P7U_W	P7S_WG
K_W09	główne nurty obecne we współczesnej metodologii historii	P7U_W	P7S_WG
K_W10	możliwości zastosowania wyników badań historycznych do zrozumienia problemów współczesnego świata	P7U_W	P7S_WK
K_W11	dzieje integracji europejskiej i ich wpływ na bieżące procesy polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe	P7U_W	P7S_WK
K_W12	zasady i sposoby stosowania nowoczesnej technologii informacyjno-komunikacyjnej, baz danych, multimediiów oraz zasobów Internetu dla badań historycznych	P7U_W	P7S_WG
K_W13	słownictwo i zasady gramatyki języka łacińskiego pozwalające zrozumieć i przetłumaczyć proste inskrypcje (teksty)	P7U_W	P7S_WG
K_W14	sposoby tłumaczenia tekstów odnoszących się do zagadnień z nauk historycznych i pokrewnych w przynajmniej jednym języku obcym nowożytnym oraz tekstów źródłowych	P7U_W	P7S_WG P7S_WK

	występujących w języku właściwym dla badanej dziedziny		
K_W15	ofertę i działalność współczesnych instytucji edukacyjnych i kultury zajmujących się upowszechnianiem i popularyzacją wiedzy historycznej	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
K_W16	podstawowe regulacje prawne i zasady dotyczące zakresu ochrony własności intelektualnej oraz prawa autorskiego	P7U_W	P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI (absolwent potrafi)			
K_U01	samodzielnie zdobywać i pogłębiać wiedzę oraz doskonalić umiejętności badawcze w sposób uporządkowany i systematyczny, wykorzystując nowoczesne technologie informacyjne, techniki pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji	P7U_U	P7S_UO P7S_UU
K_U02	stosować świadomie w mowie i w piśmie terminologię z zakresu historii, nauk humanistycznych i społecznych w pracy badawczej oraz działalności popularyzatorskiej	P7U_U	P7S_UW P7S_UK
K_U03	formułować tematy badawcze, stosując zaawansowane metody i techniki badań w zakresie wybranej sfery historii	P7U_U	P7S_UW
K_U04	samodzielnie dobierać metody i narzędzia badawcze służące wyjaśnianiu powiązań między zdarzeniami i procesami z przeszłości w kontekście relacji politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturowych występujących w danej epoce	P7U_U	P7S_UW P7S_UO
K_U05	przekazywać i propagować w środowisku lokalnym zaawansowaną oraz pogłębioną wiedzę z zakresu historii w skali powszechnej, krajowej i regionalnej	P7U_U	P7S_UW P7S_UO P7S_UK
K_U06	analizować, interpretować i wykorzystywać do prowadzenia badań teksty źródłowe, historiograficzne oraz inne nośniki pamięci	P7U_U	P7S_UW
K_U07	dokonać oceny jakości źródeł historycznych oraz przeprowadzić ich pogłębioną krytykę	P7U_U	P7S_UW
K_U08	przygotowywać profesjonalne teksty w języku ojczystym z poprawnym zastosowaniem różnorodnych typów pisarstwa historycznego	P7U_U	P7S_UW P7S_UK

	oraz pogłębionego warsztatu badawczego historyka		
K_U09	samodzielnie zdobywać wiedzę oraz rozwijać umiejętności badawcze pod kierunkiem opiekuna naukowego (promotora, tutora kierunkowego)	P7U_U	P7S_UU
K_U10	oceniać krytycznie stan swojej wiedzy oraz posiadane umiejętności i na tej podstawie planować uczenie się przez całe życie doskonaląc jakość swojej pracy i projektując ścieżkę własnego rozwoju	P7U_U	P7S_UO P7S_UU
K_U11	analizować i interpretować zebrane wyniki badań historycznych pochodzące z różnych źródeł, stosując wielorakie metody i techniki ich prezentacji	P7U_U	P7S_UW
K_U12	w sposób krytyczny formułować i uzasadniać swoje stanowisko w dyskusji naukowej, wykorzystując wiedzę i własne doświadczenia badawcze, jak też poglądy reprezentantów różnych nurtów historiograficznych i metodologicznych	P7U_U	P7S_UW P7S_UK P7S_UU
K_U13	przygotować wypowiedzi ustne i prace pisemne w języku polskim, poprawnie stosując różnorodne formy pisarstwa historycznego oraz terminologię właściwą dla nauk historycznych i pokrewnych	P7U_U	P7S_UW P7S_UK
K_U14	komentować, opatrywać przypisami oraz przygotowywać do publikacji teksty naukowe i popularnonaukowe, zgodnie z kanonami krytyki przyjętymi w wybranej sferze nauk historycznych	P7U_U	P7S_UW P7S_UK P7S_UU
K_U15	stosować narzędzia właściwe dla technologii informacyjno-komunikacyjnych, bazy danych, multimedia oraz zasoby Internetu, a także oceniać i opracowywać pozyskane w ten sposób dane	P7U_U	P7S_UW P7S_UO
K_U16	dokonywać analizy materiału źródłowego z zastosowaniem znajomości języka łacińskiego	P7U_U	P7S_UW P7S_UK
K_U17	komunikować się w jednym języku nowożytnym (na poziomie B2+) w mowie i piśmie z wykorzystaniem pogłębionej terminologii z zakresu nauk historycznych i pokrewnych	P7U_U	P7S_UW P7S_UK

K_U19	stosować różnorodne metody upowszechniania i popularyzacji wiedzy historycznej oraz z nauk pokrewnych	P7U_U	P7S_UW P7S_UK
K_U20	planować, organizować i kierować pracą indywidualną i zespołową, przede wszystkim w obszarze edukacji oraz popularyzowania wiedzy historycznej i z nauk pokrewnych	P7U_U	P7S_UO
KOMPETENCJE SPOŁECZNE (absolwent jest gotów do)			
K_K01	stosowania zasad etyki ogólnej w pracy zawodowej i naukowej, w tym poszanowania cudzej własności intelektualnej	P7U_K	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
K_K02	doceniania roli nauk historycznych i pokrewnych dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i krajowym	P7U_K	P7S_KK P7S_KR
K_K03	aktywnego propagowania wiedzy historycznej oraz tej właściwej dla nauk pokrewnych w różnych środowiskach	P7U_K	P7S_KO
K_K04	aktywnego uczestniczenia w życiu kulturalnym Polski i regionu oraz w dyskusjach i debatach i przekazywanie w ten sposób wiedzy historycznej osobom zainteresowanym historią	P7U_K	P7S_KO P7S_KR
K_K05	szanowania odmienności poglądów determinowanych różnym podłożem narodowym, etnicznym i kulturowym, a także wynikających z mentalności epoki oraz prowadzenia dyskusji i polemik w sposób etyczny i kulturalny	P7U_K	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
K_K06	ustawicznego rozwoju własnych kompetencji humanistycznych i społecznych	P7U_K	P7S_KO
K_K07	ponoszenia odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego regionu, Polski, Europy i świata	P7U_K	P7S_KO

Efekty uczenia związane z przygotowaniem do nauczania

B.1. Psychologia	
WIEDZA (absolwent zna i rozumie)	
B.1.W1.	podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowa i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rola uwagi, emocje i motywacje w procesach uczenia, uczenia się

	i wychowania, zdolności i uzdolnienia, psychologia różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego
B.1.W2.	proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, norma rozwojowa, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania; zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia
B.1.W3.	teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuacja interpersonalna, empatia, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji – autoprezentacja, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikacja niewerbalna porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych
B.1.W4.	proces uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwoju metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przewyciężania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji nauczyciela z uczniem oraz między uczniami
B.1.W5.	zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe
UMIĘJĘTNOŚCI (absolwent potrafi)	
B.1.U1.	obserwować procesy rozwojowe uczniów
B.1.U2.	obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania
B.1.U3.	skutecznie i świadomie komunikować się
B.1.U4.	porozumieć się w sytuacji konfliktowej
B.1.U5.	rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się
B.1.U6.	identyfikować potrzeby uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań
B.1.U7.	radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami
B.1.U8.	zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób
KOMPETENCJE SPOŁECZNE (absolwent jest gotów do)	
B.1.K1.	autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym;
B.1.K2.	wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych
B.2. Pedagogika	
WIEDZA (absolwent zna i rozumie)	
B.2.W1.	system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami, znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, funkcje i cele edukacji szkolnej, modele

	współczesnej szkoły, pojęcie ukrytego programu szkoły, alternatywne formy edukacji, zagadnienie prawa wewnątrzszkolnego, podstawę programową w kontekście programu nauczania oraz działania wychowawczo-profilaktyczne, tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty
B.2.W2.	rolę nauczyciela i koncepcje pracy nauczyciela: etykę zawodową nauczyciela, nauczycielską pragmatykę zawodową – prawa i obowiązki nauczycieli, zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy i za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów, tematykę oceny jakości pracy nauczyciela, zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego, rolę początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości, uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela oraz choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela
B.2.W3.	wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty, a także znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym
B.2.W4.	zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami, funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolną sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami
B.2.W5.	sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: specjalne potrzeby edukacyjne uczniów i ich uwarunkowania (zakres diagnozy funkcjonalnej, metody i narzędzia stosowane w diagnozie), konieczność dostosowywania procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnych programów) oraz tematykę oceny skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
B.2.W6.	zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się, zapobieganie trudnościom w uczeniu się i ich wczesne wykrywanie, specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia oraz trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych, i sposoby ich przezwyciężania; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice
B.2.W7.	doradztwo zawodowe: wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia oraz potrzebę przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie
B.2.W8.	zasady udzielania pierwszej pomocy
UMIĘTNOŚCI (absolwent potrafi)	
B.2.U1.	wybrać program nauczania zgodny z wymaganiami podstawy programowej i

	dostosować go do potrzeb edukacyjnych uczniów
B.2.U2.	zaprojektować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego
B.2.U3.	formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela
B.2.U4.	nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym
B.2.U5.	rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów
B.2.U6.	zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie
B.2.U7.	określić przybliżony potencjał ucznia i doradzić mu ścieżkę rozwoju
B.2.U8.	udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej (w instytucjach oświatowych)
KOMPETENCJE SPOŁECZNE (absolwent jest gotów do)	
B.2.K1.	okazywania empatii uczniom oraz zapewnianie im wsparcia i pomocy
B.2.K2.	profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej
B.2.K3.	samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej
B.2.K4.	współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy
B.3. Praktyka psychologiczno-pedagogiczna	
WIEDZA (absolwent zna i rozumie)	
B.3.W1.	zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają
B.3.W2.	organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego
B.3.W3	zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią
UMIĘJĘTNOŚCI (absolwent potrafi)	
B.3.U1.	wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze
B.3.U2.	wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów
B.3.U3.	wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas
B.3.U4.	wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich
B.3.U5.	zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych
B.3.U6.	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk
KOMPETENCJE SPOŁECZNE (absolwent jest gotów do)	
B.3.K1.	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy
C. Podstawy dydaktyki i emisji głosu	
WIEDZA (absolwent zna i rozumie)	
C.W1.	usytuowanie dydaktyki jako subdyscypliny pedagogiki; przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki; relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych
C.W2.	zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego; style kierowania klasą; problem ładu i dyscypliny; procesy społeczne w klasie; integrację klasy szkolnej; tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce; sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu

	społecznego lub materialnego
C.W3.	współczesne koncepcje nauczania; cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania i ich rodzaje; zasady dydaktyki; metody nauczania; treści nauczania; organizację procesu kształcenia i pracy uczniów
C.W4.	zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowę, modele lekcji i sztukę prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne
C.W5.	konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się, a także potrzebę i sposoby wyrównywania szans edukacyjnych, znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji i uzdolnień oraz zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomię dydaktyczną nauczyciela
C.W6.	sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów: ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnętrzny system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjną wartość dodaną
C.W7.	znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu
UMIĘJĘTNOŚCI (absolwent potrafi)	
C.U1.	zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego
C.U2.	zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej;
C.U3.	dobierać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów
C.U4.	wybrać model lekcji i zaprojektować jej strukturę
C.U5.	zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowującą go do udziału w konkursie przedmiotowym
C.U6.	dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej
C.U7.	posługiwać się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu;
C.U8.	poprawnie posługiwać się językiem polskim
KOMPETENCJE SPOŁECZNE (absolwent jest gotów do)	
C.K1.	twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów
C.K2.	skutecznego korygowania swoich błędów językowych i doskonalenia aparatu emisji głosu
D. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu	
E. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania kolejnego przedmiotu	
WIEDZA (absolwent zna i rozumie)	
D.1/E.1.W1.	miejsce historii, historii i społeczeństwa oraz wiedzy o społeczeństwie w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych
D.1/E.1.W2.	podstawę programową historii, historii i społeczeństwa oraz wiedzy o społeczeństwie, cele kształcenia i treści nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych, historię, historię i społeczeństwo oraz wiedzę o społeczeństwie w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie historii, historii i społeczeństwa oraz wiedzy o społeczeństwie, a także

	kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania tych przedmiotów
D.1/E.1.W3.	integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału
D.1/E.1.W4.	kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym
D.1/E.1.W5.	konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla historii, historii i społeczeństwa oraz wiedzy o społeczeństwie
D.1/E.1.W6.	metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie historii, historii i społeczeństwa oraz wiedzy o społeczeństwie – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym
D.1/E.1.W7.	organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla historii, historii i społeczeństwa oraz wiedzy o społeczeństwie: wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową
D.1/E.1.W8.	sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie historii, historii i społeczeństwa oraz wiedzy o społeczeństwie; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimediów
D.1/E.1.W9.	metody kształcenia w odniesieniu do historii, historii i społeczeństwa oraz wiedzy o społeczeństwie, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej
D.1/E.1.W10.	rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny
D.1/E.1.W11.	egzamininy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach historii, historii i społeczeństwa oraz wiedzy o społeczeństwie
D.1/E.1.W12.	diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście historii oraz wiedzy o społeczeństwie oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności
D.1/E.1.W13.	znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów: potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz budowania systemu wartości i

	rozwijania postaw etycznych uczniów, a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych
D.1/E.1.W14.	warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej
D.1/E.1.W15.	potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy
D.1/E.1.W16.	sposoby włączania do nauczania edukacji muzealnej i kulturowej
D.1/E.1.W17.	zasady edukacji antydyskryminacyjnej
D.1/E.1.W18.	metody autoprezentacji w zawodzie nauczyciela
UMIĘJĘTNOŚCI (absolwent potrafi)	
D.1/E.1.U1.	identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi
D.1/E.1.U2.	przeanalizować rozkład materiału
D.1/E.1.U3.	identyfikować powiązania treści historii, historii i społeczeństwa oraz wiedzy o społeczeństwie z innymi treściami nauczania
D.1/E.1.U4.	dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów
D.1/E.1.U5.	kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy
D.1/E.1.U6.	podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym
D.1/E.1.U7.	dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne
D.1/E.1.U8.	merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu
D.1/E.1.U9.	skonstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów;
D.1/E.1.U10.	rozpoznać typowe dla historii, historii i społeczeństwa oraz wiedzy o społeczeństwie błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym
D.1/E.1.U11.	przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia
D.1/E.1.U12.	współpracować z muzeami i innymi instytucjami kultury
D.1/E.1.U13.	dokonać autoprezentacji
KOMPETENCJE SPOŁECZNE (absolwent jest gotów do)	
D.1/E.1.K1.	adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów
D.1/E.1.K2.	popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym
D.1/E.1.K3.	zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych oraz systematycznej aktywności fizycznej
D.1/E.1.K4.	promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej
D.1/E.1.K5.	kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów
D.1/E.1.K6.	budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych
D.1/E.1.K7.	rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia
D.1/E.1.K8.	kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł

	wiedzy, w tym z Internetu
D.1/E.1.K9.	stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę
D.1/E.1.K10.	współpracy ze szkołami, muzeami oraz innymi instytucjami kultury w oparciu o przyjęte zasady etyki zawodowej
D.1/E.1.K11.	poszanowania różnic poglądów determinowanych różnym podłożem narodowym, etnicznym i kulturowym, przy jednoczesnym zachowaniu rzetelności faktograficznej i zgodności wartościowania przeszłości z uniwersalnym systemem wartości
D.2. Praktyka zawodowa – nauczanie historii, historii i teraźniejszości oraz wiedzy o społeczeństwie	
WIEDZA (absolwent zna i rozumie)	
D.2/E.2.W1.	zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty
D.2/E.2.W2.	sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty
D.2/E.2.W3.	rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty
UMIEJĘTNOŚCI (absolwent potrafi)	
D.2/E.2.U1.	wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej
D.2/E.2.U2.	zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć
D.2/E.2.U3.	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk
KOMPETENCJE SPOŁECZNE (absolwent jest gotów do)	
D.2/E.2.K1.	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych